

जिल्हा सामाजिक व आर्थिक समालोचन

भंडारा जिल्हा

१९९९-२०००

अर्थ व सांख्यिकी सचालनालय
महाराष्ट्र शासन
मुंबई.

फक्त कार्यालयीन उपयोगाकरीता

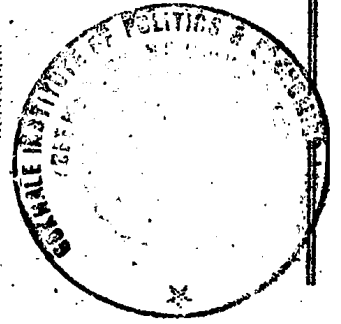
जिल्हा सामाजिक

व

आर्थिक समालोचन

1999 - 2000

जिल्हा : भंडारा

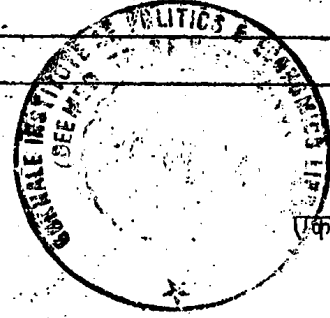

जिल्हा सांख्यिकी कार्यालय,
अर्थ व सांख्यिकी संचालनालय,
महाराष्ट्र शासन,
भंडारा

अनुक्रमणिका

जिल्हा सामाजिक व आर्थिक समालोचन 1999-2000

अ. क्र.	लक्ष्य क्रमांक	विषय	पृष्ठ क्रमांक
1	2	3	4
		दृष्टिक्षेपात जिल्हा	I ते VII
		भाग - 1	
		समालोचन/बाबी	एक ते अठरा
		भाग - 2	
		<u>1. क्षेत्रफळ व लोकसंख्या</u>	
1.	1.1	1991च्या जनगणनेनुसार तालुकावार क्षेत्रफळ, घरे व लोकसंख्या	1
2.	1.2	1951 पासूनच्या लोकसंख्येमधील दशवार्षिक वाढ	3
3.	1.3	1991च्या जनगणनेप्रमाणे लोकसंख्या गटानुसार गावांचे तालुकावार वर्गीकरण	9
4.	1.4	1991च्या जनगणनेप्रमाणे लोकसंख्या गटानुसार शहरांचे तालुकावार वर्गीकरण आणि समालोचन 1999-2000	11
5.	1.5	1991च्या जनगणनेनुसार काम करणारे व काम न करणाऱ्यांची संख्या	13
6.	1.5(ब)	1991 च्या जनगणनेनुसार मुख्यतः काम करणाऱ्या व्यक्तींची उद्योगमट, क्षेत्रनिहाय विभागणी	17
7.	1.6(अ)	लोकसंख्येचे वयोगटानुसार वर्गीकरण जनगणना 1981	18
8.	1.6(ब)	लोकसंख्येचे धर्मानुसार वर्गीकरण जनगणना 1991	19
9.	1.7	1991च्या जनगणनेनुसार अनुसूचित जाती व जमातीकरिता आकडेवारी	20
10.	1.8	भिंती/छपरे यासाठी वापरलेल्या साधन सामुग्रीनुसार घरांचे वर्गीकरण	22
11.	1.9	आकार व मालकीच्या स्थितीनुसार ग्रामीण/नागरी क्षेत्रातील कुटुंबांचे वर्गीकरण	23
12.	1.10	जनगणना घरे आणि त्यांचा वापर	24
		<u>2. हवामान</u>	
13.	2.1	निवडक केंद्रातील पर्जन्य दिवसांची संख्या व एकूण पर्जन्य 1998	25
14.	2.2	निवडक केंद्रातील कमाल व किमान तापमान 1998	30
		<u>3. कृषी</u>	
15.	3.1	जमिनीचा वापर सन 1995-96 व 1997-98 या वर्षाकरिता	31
16.	3.2	तहसिलवार निरनिराळ्या पिकांखालील क्षेत्र (1995-96 व 1997-98)	35

क्र.	तक्ता क्रमांक	विषय	पृष्ठ क्रमांक
17	3.3	मुख्य पिकांचे दर हेक्टरी उत्पादन व एकूण उत्पादन 99-2000	47
18	3.4	विविध साधनांनी ओलीताखाली असलेले तालुकावार क्षेत्र (1995-96 व 1997-98)	48
19	3.5	विरनियोज्या पिकाखालील ओलीताचे तालुकावार क्षेत्र सन 1995-96 व 1997-98 या वर्षाकरीता	50
20	3.6(अ)	तालुकावार सिंचन विहीरी आणि इतर विहीरी 1995-96 व 1997-98	58
21	3.6(ब)	तालुकावार कुपनलीका, हातपंप चालू असलेल्या हातपंप व विद्युत पंपांची संख्या (1999-2000)	60
22	3.7	विहीरी सेरीज लघु पाटबंधा-याची कामे (1999-2000)	61
23	3.8	मोठे व मध्यम पाटबंधारे प्रकल्पामुळे मिळणारे क्षेत्र व मिळणारे फायदे 30 जून 2000 असेरची	63
24	3.9	वहित धारण जमीनीची संख्या व त्याचे क्षेत्रफळ, ओलीताखाली असलेली वहितधारण जमीन आणि ओलीताखालील निव्वळ क्षेत्र व वहितीच्या व प्रकारानुसार क्षेत्रफळ श्रेणीनुसार वहित धारण जमीनीची संख्या (1990-91)	66
25	3.10	कृषी विषयक अवजारे कृषी गणना 1992	69
26	3.11	दुष्काळ, टंचाई व टंचाई सदृश परिस्थितीची माहिती 99-2000	70
27	3.12	टंचाईच्या पूर्वतिहासानुसार कठीण व इतर टंचाईग्रस्त भाग ठरविण्याबाबत माहिती 1999-2000	73
4. पशुसंवर्धन			
28	4.1	तहसिलवार पशुधन (1992 च्या पशुगणनेप्रमाणे)	74
29	4.2	जिल्ह्यातील पशुवैद्यकीय संस्थांची तालुकावार संख्या 99-2000	81
30	4.3	रोगाच्या प्रकारानुसार पशुंच्या मृत्यूंची संख्या वर्ष (99-2000)	83
31	4.3(अ)	विविध पशुवैद्यकीय संस्थांचे कार्य वर्ष 1999-2000	84
32	4.4	मान्यताप्राप्त पशुवधगृहे आणि प्रत्येक पशुवधगृहात कत्तल केलेल्या पशुंची संख्या (1999-2000)	85
33	4.5	जिल्ह्यातील वनक्षेत्र वर्ष 1999-2000	86
34	4.6	जिल्ह्यातील मुख्य व गौण वनउत्पादने वर्ष (1999-2000)	87
35	4.7	जिल्ह्यातील भूजल मत्स्यव्यवसाय वर्ष (1999-2000)	88
36	4.8	जिल्ह्यातील सागरी मत्स्यव्यवसाय वर्ष (1999-2000)	**
5. रोजगार उद्योग, सनीकर्म व वीज			
37	5.1	कारखान्यातील कामगारांची दैनिक सरासरी संख्या वर्ष 1999	89
38	5.2	चालू कारखान्यांचे व कामगारांच्या संख्येनुसार उद्योगनिहाय वर्गीकरण सन 1999	93

पुढे चालू ...

अ. क्र.	तबता क्रमांक	विषय	पृष्ठ क्रमांक
1	2	3	4
39.	5.3	कामाच्या दिवसांच्या संख्येनुसार चालू असलेल्या कारखान्यांचे वर्गीकरण वर्ष 1999	97
40.	5.4	उद्योगाच्या महत्वाच्या बाबींचा तपशिल (वार्षिक उद्योग पाहणी) वर्ष 1996-97	101
41.	5.5	रोजगार विनिमय केंद्रातील आकडेवारी वर्ष 1999	108
42.	5.6	व्यवसाय मार्गदर्शन कार्यक्रम वर्ष 1999-2000	105
43.	5.7	जिल्ह्यांतील कर्मचा-यांची संख्या (कर्मचारी गणना 1999)	106
44.	5.8	निरनिराळ्या उद्योगातील रोजगार (31 मार्च, 2000 ला संपणा-या वर्षाकरिता)	107
45.	5.9	विद्युतीकरण झालेल्या शहरांची व गावांची संख्या व त्यांची लोकसंख्या व त्यांची लोकसंख्या 31 मार्च, 2000 अखेर	108
46.	5.10	विजेचा वापर 1999-2000 या वर्षाकरिता	110
47.	5.11	कृषी व बिगर कृषी उद्योग (आर्थिक गणना 1998)	111
48.	5.12	प्रमुख उद्योग गटानुसार (कृषी व बिगर कृषी उद्योग) उद्योगांची संख्या आणि सर्वसाधारणपणे नेहमी काम करणा-या कामगारांची संख्या (आर्थिक गणना 1998)	113
49.	5.13	महत्वाच्या उद्योग गटानुसार कृषी व बिगर कृषी आस्थापनांची संख्या (आर्थिक गणना 1998)	114
50.	5.14	महत्वाच्या उद्योग गटानुसार कृषी व बिगर कृषी आस्थापनांतील कामगारांची संख्या (आर्थिक गणना 1998)	115
51.	5.15	बिगर कृषी आस्थापना (सर्व उद्योग गट एकूण) (आर्थिक गणना 1998)	116
52.	5.16	उद्योग गटानुसार सहकारी औद्योगिक संस्था व रोजगार यांची संख्या (आर्थिक गणना 1998)	117
53.	5.17(अ)	वस्तूनिर्माण व दुरुस्ती सेवा या गटातील स्वकार्यरत उद्योगांची एकूण संख्या व नेहमी काम करणा-या कर्मचा-यांची आकारमान गटानुसार संख्या (आर्थिक गणना 1998)	118
54.	5.17(ब)	वस्तूनिर्माण व दुरुस्तीसेवा उद्योगगटातील आस्थापनांची एकूण संख्या व नेहमी काम करणा-या कर्मचा-यांची आकारमान गटानुसार संख्या (आर्थिक गणना 1998)	119
55.	5.18(अ)	घाऊक व किरकोळ व्यापारामधील स्वकार्यरत उद्योगांची संख्या व नेहमी काम करणा-या कर्मचा-यांची आकारमान गटानुसार संख्या (आर्थिक गणना 1998)	120
56.	5.18(ब)	घाऊक व किरकोळ व्यापार उद्योग गटातील आस्थापनांची एकूण संख्या व नेहमी काम करणा-या कर्मचा-यांची आकारमान गटानुसार संख्या (आर्थिक गणना 1998)	121
57.	5.19(अ)	सामुहिक, सामाजिक व व्यक्तीगत सेवा मधील एकूण स्वकार्यरत उद्योगांची संख्या व नेहमी काम करणा-या कर्मचा-यांची आकारमान गटानुसार संख्या (आर्थिक गणना 1998)	122

अ. क्र.	तक्ता क्रमांक	विषय	पृष्ठ क्रमांक
1	2	3	4
58.	5.19(ब)	सामूहिक, सामाजिक व व्यक्तिगत सेवामधील आस्थापनेची एकूण संख्या व नेहमी काम करणा-या कर्मचा-यांची आकारमान गटानुसार संख्या (आर्थिक गणना 1998)	123
59.	5.20(अ)	सर्व उद्योग गट मिळून एकूण स्वकार्यरत उद्योगांची एकूण संख्या व नेहमी काम करणा-या कर्मचा-यांची आकारमान गटानुसार संख्या (आर्थिक गणना 1998)	124
60.	5.20(ब)	सर्व उद्योग गट मिळून एकूण उद्योग गटामधील आस्थापनांची एकूण संख्या व नेहमी काम करणा-या कर्मचा-यांची आकारमान गटानुसार संख्या (आर्थिक गणना 1998)	125
6. सहकार			
61.	6.1	विविध प्रकारच्या सहकारी संस्था 31.3.2000 अखेर	126
62.	6.2	जिल्हयातील सर्व प्रकारच्या सहकारी संस्थांची माहिती (31.3.2000 ला संपणा-या वर्षाकरिता)	127
63.	6.3	जिल्हयातील सहकारी संस्थांची लेखा परीक्षण वर्गाप्रमाणे वर्गवारी 31.3.2000 अखेर	128
64.	6.4	जिल्हयातील राज्य आणि जिल्हा पातळी वरील सहकारी बँकेची कार्ये 31.3.2000 अखेर	129
65.	6.5	जिल्हयातील प्राथमिक कृषी सहकारी संस्थांचे कार्य 31.3.2000 अखेर	130
66.	6.6	जिल्हयातील शेतकरी सेवा संस्थांचे कार्य 31.3.2000 अखेर	133
67.	6.7	जिल्हयातील आदिवासी सहकारी संस्थांचे कार्य 31.3.2000 अखेर	136
68.	6.8	जिल्हयातील प्राथमिक कृषी सहकारी संस्थांनी दिलेली पीक कर्जे 31.3.2000 अखेर	139
69.	6.9	जिल्हयातील शेतकरी सेवा संस्थानी दिलेली पीक कर्जे 31.3.2000 अखेर	140
70.	6.10	जिल्हयातील आदिवासी सहाकारी संस्थानी दिलेली पीक कर्जे 31.3.2000 अखेर	141
71.	6.11	जिल्हयातील बिगर कृषी सहकारी पतसंस्थांचे कार्य 31.3.2000 अखेर	142
72.	6.12	जिल्हा आणि प्राथमिक पणन संस्थांचे कार्य 31.3.2000 अखेर	143
73.	6.13	जिल्हयातील उत्पादन आणि सामाजिक सेवा संस्थांचे कार्य 31.3.2000 अखेर	146
74.	6.14	जिल्हयातील उत्पादन संस्था आणि सामाजिक सेवा संस्था यांचे प्रमुख कार्यांचा तपशिल 31.3.2000 अखेर	147
75.	6.15	जिल्हयातील नियंत्रित बाजारपेठांची माहिती 31.3.2000 अखेर	148
76.	6.16	जिल्हयातील सावकारांची संख्या आणि त्यांनी दिलेली कर्जे 31.3.2000 अखेर	156

अ. क्र.	तक्ता क्रमांक	विषय	पृष्ठ क्रमांक
1	2	3	4

7. वैद्यकीय व आरोग्य सेवा

77.	7.1	सार्वजनिक व अर्थसहाय्यीत संस्थामार्फत उपलब्ध असलेल्या वैद्यकीय सुविधांची माहिती 1999	157
78.	7.2	नोंदणी केलेल्या जन्म-मृत्युंची संख्या 1999	159
79.	7.3	विविध कारणानुसार मृत्युंची संख्या 1999	160
80.	7.4	माता बालसंगोपन कार्यक्रम अंतर्गत लस टोचणी 1999-2000 वर्षाकरीता	161
81.	7.5	जिल्ह्यांतील कुटूंब नियोजन केंद्राची संख्या 1999-2000	162

8. शिक्षण

82.	8.1	1991 च्या जनगणने नुसार तालुकावार साक्षरता	163
83.	8.2	शैक्षणिक संख्या आणि शिक्षकांची आणि विद्यार्थ्यांची संख्या 98-99	164
84.	8.3	पूर्व प्राथमिक, प्राथमिक, माध्यमिक व महाविद्यालयातील विद्यार्थ्यांची स्तरनिहाय संख्या आणि मागासवर्गीय विद्यार्थ्यांची वर्गवारी 1998-99	165
85.	8.4	इतर प्रकारच्या शैक्षणिक संस्था 1998-99	167
86.	8.5	आर्थिक दृष्ट्या मागासलेल्या विद्यार्थ्यांना मिळणा-या शैक्षणिक सवलती 1998-99	168
87.	8.6	प्राथमिक शिक्षणावरील खर्च 1999-2000	169
88.	8.7	जिल्ह्यातील व्यवसाय मार्गदर्शन (कनिष्ठ महाविद्यालये) व तांत्रिक शाळा (आठवी ते बारावी) 1999-2000	170
89.	8.8	जिल्ह्यातील प्रौढ शिक्षण कार्यक्रम 1999-2000	171
90.	8.9	स्त्रियांकरिता प्रशिक्षण संस्था 1998-99	172

शिक्शण

9. वाहतुक व दळणवळण

91.	9.1(अ)	रेल्वे मार्गाची लांबी (31. 3. 2000 या वर्षाअखेर)	172
92.	9.1(ब)	रेल्वे स्थानकांची तालुकावार यादी (31. 3. 2000 या दिवशीची)	173
93.	9.2	प्रकार व पृष्ठभाग यानुसार रस्त्यांची लांबी 31. 3. 2000 अखेर	174
94.	9.3	वापरात असलेली मोटर वाहनांची संख्या 31 मार्च 2000 वर्षाअखेर	175
95.	9.4	महाराष्ट्र राज्य मार्ग परिवहन महामंडळाची (प्रवासी) वाहतुक आकडेवारी (99-2000) वर्षाकरीता	176
96.	9.5	महत्वाच्या रस्त्यावरील वाहतुक गणना 1999 या वर्षाकरीता (वाहतुक गणना मे 1999)	177
97.	9.6	पोस्ट, तारघरे व दुरध्वनी सेवा व दुरदर्शन संच यांची आकडेवारी (वर्ष 31 मार्च 2000) अखेर	185

अ. क्र.	तक्ता क्रमांक	विषय	पृष्ठ क्रमांक
1	2	3	4
<u>10 स्थानिक संस्था</u>			
98.	10.1	स्थानिक संस्थांचे उत्पन्न व स्वर्च (वर्ष 1999-2000 करीता)	186
99.	10.2	ग्रामपंचायतीचे उत्पन्न व स्वर्च (1999-2000 करीता)	187
100.	10.3	जिल्हा परिषदेचे बाबवार उत्पन्न व स्वर्च (1999-2000 या वर्षाकरीता)	190
101.	10.4	महानगरपालिका कटक मंडळे व महानगरपालिकांचे उत्पन्न व स्वर्च (1999-2000 वर्षाकरीता)	192
<u>11. नियोजन</u>			
102.	11.1	विविध विकास शिर्षाखाली झालेला योजनाअंतर्गत स्वर्च 1999-2000	194
103.	11.2	योजनेखालील महत्वाची भौतिक साधने 1999-2000 या वर्षाकरिता	196
104.	11.3	रोजगार हमी योजना (1999-2000 या वर्षाकरिता)	205
105.	11.4	रोजगार हमी योजनेखाली घेतलेली कामे, त्यावरील रोजगार व स्वर्च 1999-2000 या वर्षाकरिता	206
106.	11.5	पिण्याच्या पाण्याच्या सोई व टंचाई संबंधी केलेल्या उपाययोजना 1999-2000 या वर्षाकरिता	207
107.	11.6	संकरीत व अधिक उत्पादन देणाऱ्या पिकांच्या जाती व त्याखालील क्षेत्र (1999-2000 वर्षाकरिता)	209
108.	11.7	जिल्ह्यातील रासायनिक स्वताचे वाटप (वर्ष 1999-2000 या वर्षाकरिता)	211
109.	11.8	जिल्ह्यातील साखर कारखाने 99-2000 या मळीत हंगामाकरिता	212
110.	11.9	दुग्ध संस्थांची संख्या (वर्ष 1999-2000)	213
111.	11.10	अवर्षण प्रवण कार्यक्रमांची प्रगती दर्शविणारा तक्ता (वर्ष 1999-2000)	***
112.	11.11	जिल्ह्यातील एकात्मिक आदिवासी विकास कार्यक्रमाची प्रगती व त्यावरील तरतुद व स्वर्च (वर्ष 1999-2000)	214
113.	11.12	वीस कलमी कार्यक्रम (1999-2000 वर्षाकरिता)	216
114.	11.13	विशेष घटक योजना (1999-2000 या वर्षाकरिता)	217
115.	11.14	जिल्ह्याचा स्थानिक विकास कार्यक्रम (वर्ष 1999-2000)	218
<u>12. किंमती व निर्देशांक</u>			
116.	12.1	जिल्ह्यातील निव्वळ शेतीमालाच्या सरासरी घाडुक किंमती एप्रिल 1999 ते मार्च 2000	219

अ. क्र.	तक्ता क्रमांक	विषय	पृष्ठ क्रमांक
1	2	3	4
117.	12.2	जिल्हयांतील मूख्यालयाच्या ठिकाणाच्या महत्वाच्या वस्तूंच्या मासिक सरासरी किरकोळ किंमती वर्ष 1999	221
118.	12.3	महत्वाच्या ग्राहक किंमतीचे निर्देशांक सन 1999-2000	227
13. न्याय व प्रशासन			
119.	13.1	जिल्हयातील पोलीस अधिकारी/कर्मचा-यांची एकूण संख्या सन 1999-2000	228
120.	13.2	जिल्हयातील गुन्हयासंबंधीची आकडेवारी सन 1999-2000	229
121.	13.3	तुरुंगात दाखल केलेले गुन्हेगार सन 1999-2000	231
122.	13.4	तुरुंगात दाखल केलेल्या गुन्हेगाराचे वयोगटानुसार व शैक्षणिक पात्रतेनुसार वर्गीकरण 1999-2000	232
123.	13.5	दिवाणी व फौजदारी न्यालयात निकालात काढलेली कामे/प्रकरणे सन 1999-2000	233
14. बँकींग व विमा			
124.	14.1	जिल्हयातील बँक कार्यालये, वर्गीकृत बँकाची संख्या, ठेवी व कर्जे सन 1999-2000	234
125.	14.2	जिल्हयातील 31 मार्च 2000 रोजी चालु असलेल्या संयुक्त भांडवलाची संख्या	235
126.	14.3	उतरविलेल्या विमा पत्रांची संख्या व विम्याची रक्कम(99-2000)	235
15. संकिर्ण			
127.	15.1	जिल्हयातील चित्रपट गृहाविषयी आकडेवारी सन 1999-2000	236
128.	15.2	गोळा केलेली अल्पबचत गुंतवणुक व खातेदारांची संख्या सन 1999-2000	237
129.	15.3	तहसिल निहाय गोळा केलेला जमीन महसुल सन 1999-2000	238
130.	15.4	मुद्रणालये आणि त्यात छापलेली व प्रकाशित केलेली वर्तमानपत्रे आणि नियमकालिके 31.3.2000 या दिवशी	239
131.	15.5	स्वस्त धान्य दुकानांना पुरविलेले तांदुळ, गहू व साखर सन 1999-2000	241
132.	15.6	जिल्हयातील मागणी व वसुल केलेले धान्य सन 1999-2000	241
133.	15.7	जिल्हयातील 1999 मधील लोकसभा व 1999 मधील विधानसभा निवडणुक संबंधी आकडेवारी	242
134.	15.8	जिल्हयातील 31.3.2000 रोजीची अधिकारी व प्रवासी यांचेसाठी असलेल्या विश्रामगृहांची तालुका निहाय यादी	245
135.	15.9	निवडक निर्देशांकाचे कल 1999-2000	248

टिप :- ** तक्त्यामधील माहिती निरंक आहे.

I
जिल्हा सामाजिक व आर्थिक समालोचन 1999-2000

दृष्टिक्षेपात जिल्हा - भंडारा

अ क्र	बाब	परिमाण	जिल्हा- भंडारा	महाराष्ट्र राज्य
1	2	3	4	5
[एक]	<u>प्राकृतिक स्थान</u>			
	आ भौगोलिक स्थान		0	0
	1) उत्तर अक्षांश	अंश	20.39 ते 21.38	16.4 ते 22.1
			0	0
	2) पूर्व रेखांश	अंश	79.27 ते 80.42	72.6 ते 80.9
	ब) <u>हवामान</u>		[1998]	
	तापमान			
	1) किमान	डिग्री सेल्सीअस	7.4	2.4
	2) कमाल	-----	47.5	47.7
	3) पर्जन्य (सरासरी)(1999)	मिमि	1361	1292.53(1995)
	क) <u>प्रशासकिय विभाग(99-2000)</u>			
	1) तालुके	संख्या	15	326
	2) पंचायत समित्या	संख्या	14	320
	3) टंचाई ग्रस्त तालुके	संख्या	--	उ. ना
	4) एकात्मिक ग्रामीण विकास प्रकल्प	संख्या	14	उ. ना.
	5) शहरे	संख्या	8	336
	6) गावे (एकूण 1991 प्रमाणे)	संख्या	1803	43864
	1) निर्जन	संख्या	149	2613
	2) वस्ती असलेली	संख्या	1654	41251
	7) क्षेत्रफळ	चौकिमि	9280	307713
दोन]	<u>प्रशासकिय संस्था [99-2000]</u>			
	1) पंचायत समित्या	संख्या	14	320
	2) महानगरपालिका	संख्या	-	15
	3) नगरपरिषदा	संख्या	5	228
	4) कटक मंडळे	संख्या	-	7
	5) ग्रामपंचायती	संख्या	1094	27627
	6) पोलीस ठाणी	संख्या	24	905
	7) पोलीस आऊट पोस्ट	संख्या	14	1584
				(31 डिसें. 97)

अक्र	बाब	परिणाम	जिल्हा- भंडारा	महाराष्ट्र राज्य
1	2	3	4	5
तीना	<u>लोकसंख्या [1991] प्रमाणे</u>			
	1) ग्रामीण लोकसंख्या	आकडे हजारात	1832	48395
	2) नागरी लोकसंख्या	आकडे हजारात	276	30542
	3) एकूण लोकसंख्या	आकडे हजारात	2108	78937
	4) अनुसूचित जातीची लोकसंख्या	आकडे हजारात	355	8758
	5) अनुसूचित जातीच्या लोकसंख्येची एकूण लोकसंख्येशी टक्केवारी	टक्केवारी	16.84	11.09
	6) अनुसूचित जमातीची लोकसंख्या	आकडे हजारात	310	7318
	7) अनुसूचित जमातीच्या लोकसंख्येची एकूण लोकसंख्येशी टक्केवारी	टक्केवारी	14.70	9.27
	8) पुरुष	आकडे हजारात	1060	40826
	9) स्त्रिया	आकडे हजारात	1048	38111
	10) स्त्रिः-पुरुष प्रमाण	1000 पुरुषामागे स्त्रियांचे प्रमाण	988	934
	11) घनता	दर चौरस किमि क्षेत्रातील लोकसंख्या	227	257
	<u>12) साक्षरतेचे प्रमाण [1991]</u>			
	1) एकूण	टक्केवारी	64.69	64.9
	2) पुरुष	टक्केवारी	78.82	76.2
	3) स्त्रिया	टक्केवारी	50.44	52.3
	4) राज्यामध्ये जिल्ह्याचा क्रमांक	संख्या	-	-
चारा	<u>कृषि [अस्थायी]</u>		[1997-98]	[1998-99]
	1) भौगोलिक क्षेत्र	हजार हेक्टर	928	30758
	2) जंगलव्याप्त क्षेत्र त्याची भौगोलिक क्षेत्राशी टक्केवारी	हजार हेक्टर टक्केवारी	229	5366
	3) शेतीस उपलब्ध नसलेली जमीन		24.68	17.45
	अ) बिगर शेती वापराखालील जमीन	हजार हेक्टर	60	1239
	ब) पंडीत आणि लागवडीलायक नसलेली जमीन	हजार हेक्टर	43	1702
	क) एकूण (अ + ब)	हजार हेक्टर	103	2941

अक्र	बाब	परिमाण	जिल्हा-भंडारा	महाराष्ट्र राज्य
1	2	3	4	5
4)	पडीत जमिनी व्यतिरिक्त लागवड न केलेली इतर जमिन			
1)	कायम गुरे चरण आणि इतर	हजार हेक्टर	72	1341
2)	झाडे झुडुपाखालील जमीन	हजार हेक्टर	5	222
3)	लागवडीयोग्य परंतु पड जमीन	हजार हेक्टर	15	888
5)	पडीत जमीन			
1)	चालू पड	हजार हेक्टर	22	1132
2)	इतर पड	हजार हेक्टर	15	1139
6)	पिकाखालील जमीन			
1)	पिकाखालील निव्वळ क्षेत्र	हजार हेक्टर	405	17732
2)	दुसोटा क्षेत्र	हजार हेक्टर	98	4423
3)	एकुण पिकाखालील क्षेत्र	हजार हेक्टर	503	22155
7)	ओलित क्षेत्र			
1)	निव्वळ ओलित क्षेत्र	हजार हेक्टर	187	2568
2)	एकुण ओलित क्षेत्र	हजार हेक्टर	310	3374
8)	महत्वाच्या पिकाखालील क्षेत्र [अन्नधान्या]	हजार हेक्टर	435	13642
9)	वहित धारण जमिन [अंतिम(1990-91)]			
1)	2 हेक्टरपेक्षा कमी	संख्या हजारात	252	6003
2)	2 ते 10 हेक्टर	संख्या हजारात	54	3297
3)	10 हेक्टरपेक्षा जास्त	संख्या हजारात	1	171
10)	जमिन महसूल वसुली [99-2000]	लाख रुपये	20.39	9200
11)	जिल्हा परिषदाचा उपकर	हजार रुपये	4705	उ. ना.
12)	पंचायत समित्यांचा उपकर	हजार रुपये		
पाचा	<u>पशुसंवर्धन [पशुगणना 1992]</u>		(1992)	(1997)
1)	एकुण पशुधन	संख्या हजारात	1283	39793
2)	गायी व बैल	संख्या हजारात	770	17949
3)	म्हशी व रेडे	संख्या हजारात	185	6484
4)	मेंढ्या व शेळ्या	संख्या हजारात	313	14716
5)	कोंबड्या व बदके	संख्या हजारात	884	34984

अक्र	बाब	परिमाण	जिल्हा-भंडारा	महाराष्ट्र राज्य
1	2	3	4	5
सहा)	<u>सहकार 199-20001</u>			
	1) सहकारी संस्था	संख्या	2044	152745
	2) प्राथमिक कृषि सहकारी पत संस्था	संख्या	671	20529
	3) प्राथमिक कृषि सहकारी पत संस्थाची सभासद संख्या	संख्या हजारात	248	9750
	4) सहकारी दुग्ध संस्था	संख्या	544	22096
	5) प्राथमिक कृषि पत संस्थांनी दिलेली कर्जे	रुपये कोटीत	19.73	2646
सात)	<u>जलसिंचन 199-20001 च्या</u>			
	असेरपर्यंत पुर्ण झालेले पाटबंधारे प्रकल्प व त्याखालील लाभक्षेत्र			[जून 99]
	1) मोठे प्रकल्प	संख्या	4	29
	2) मध्यम प्रकल्प	संख्या	11	156
	1 व 2 चे लाभक्षेत्र	हजार हेक्टर	276	उ. ना.
	3) लघु प्रकल्प [राज्यक्षेत्र]	संख्या	119	2187
	लाभक्षेत्र	हजार हेक्टर	37	उ. ना.
	4) सिंचन विहीरीखाली भिजणारे क्षेत्र [1997-98]	हजार हेक्टर	26	1400
आठ)	<u>उद्योग 1999 असेर]</u>			
	1) नोंदणीकृत कारखान्याची संख्या	संख्या	650	33626
	2) नोंदणीकृत चालू कारखान्याची संख्या [उत्पादन चालू कारखाने]	संख्या	456	28678
	3) सहकारी साखर कारखान्याची संख्या [199-20001]	संख्या	1	188
	4) सहकारी साखर कारखान्यातील उत्पादन [99-20001]	हजार मॅटन	3	6356
	5) सर्व सुत गिरण्यांची संख्या [99-20001]	संख्या	1	226
नऊ)	<u>वीज</u>		[31. 3. 00]	[31. 3. 98]
	1) वीजपुरवठा केलेली शहरे व खेडी	संख्या	1706	39413
	2) विद्युतीकरण झालेल्या गावांची संख्या	संख्या	1698	उना

अक्र	बाब	परिमाण	जिल्हा-भंडारा	महाराष्ट्र राज्य
1	2	3	4	5
	3) वीज पुरवठा केलेले पंप संघ (मार्च 2000 अखेरपर्यंत)	संख्या हजारात	30	2274
	4) बसविण्यात आलेले गौबरगॅस संपत्रे(99-2000 अखेर)	संख्या	22657	उ. ना.
दहा)	<u>सर्वजनिक आरोग्य(1999)</u>		[99-2000]	[99-2000]
	1) रुग्णालये	संख्या	19	887
	2) दवाखाने	संख्या	82	1396
	3) प्राथमिक आरोग्य केंद्रे	संख्या	72	1762
	4) प्राथमिक आरोग्य पथके [अस्थायी]	संख्या	0	169
अकरा)	<u>शिक्षण</u>		[1998-99]	[99-2000]
	1) एकूण प्राथमिक शाळा	संख्या	1959	65338
	2) प्राथमिक शाळेतील विद्यार्थी	संख्या हजारात	301	12232
	3) प्राथमिक शाळेतील शिक्षक	संख्या हजारात	9	314
	4) प्रत्येक शिक्षकामागे प्राथमिक शाळेतील विद्यार्थी	संख्या	33	39
बारा)	<u>माध्यमिक शिक्षण [1998-99]</u>			[99-2000]
	1) दुर्यम शाळा	संख्या	451	14918
	2) शाळेतील एकूण विद्यार्थी	संख्या हजारात	218	8746
	3) शाळेतील शिक्षक	संख्या हजारात	6	240
	4) प्रत्येक शिक्षकामागे माध्यमिक शाळेतील विद्यार्थी	संख्या	36	36
तेरा)	<u>उच्च शिक्षण(99-2000)</u>			[99-2000]
	1) संस्था	संख्या	33	1541
	2) एकूण विद्यार्थी	संख्या हजारात	22	928
चौदा)	<u>अ) प्रौढ शिक्षण (99-2000)</u>			
	1) प्रौढ शिक्षण केंद्रे	संख्या	उ. ना.	उ. ना.
	2) प्रौढांची उपस्थिती [साक्षर]	संख्या हजारात	उ. ना.	उ. ना.

अक्र	बाब	परिमाण	जिल्हा-भंडारा	महाराष्ट्र राज्य
1	2	3	4	5
	ब) तांत्रिक व व्यवसाय शिक्षण[99-2000]			
1)	औद्योगिक प्रशिक्षण संस्था	संख्या	28	616
1)	शासकीय औद्योगिक प्रशिक्षण संस्था	संख्या	24	347
2)	अशासकिय औद्योगिक प्रशिक्षण संस्था	संख्या	4	269
2)	शासकिय व अशासकिय औद्योगिक प्रशिक्षण संस्थांची प्रवेश क्षमता	संख्या	2228	94488
3)	पदवी अभ्यासक्रमाच्या तांत्रिक संस्था व त्यांची पहिल्या वर्षा- साठी प्रवेश क्षमता	संख्या संख्या	- उ. ना.	128 35309
4)	पदवीका अभ्यासक्रमाच्या तांत्रिक संस्था व त्यांची पहि- ल्या वर्षासाठी प्रवेश क्षमता	संख्या संख्या	उ. ना. उ. ना.	182 32244
5)	व्यवसाय शिक्षण संस्था [माध्यमिक व उच्च माध्यमिक गटा] व त्यांची प्रवेश क्षमता	संख्या संख्या हजारात	31 2	उ. ना. उ. ना.
पंधरा)	परिवहन आणि दळणवळण [मार्च 2000 अखेर]			
1)	एकुण रेल्वे मार्ग लांबी	किमि	281	5396
2)	स्त्यांनी जोडलेली गावे			(99-2000)
अ)	बारमाही	संख्या	1043	34744
ब)	हंगामी	संख्या	167	3501
3)	एकुण स्त्यांची लांबी [पृष्ठां- किता 99-2000	किमि	7853	213951
4)	राष्ट्रीय महामार्गाची लांबी	किमि	106	3735
5)	राज्य महामार्गाची लांबी	किमि	849	33165
6)	महत्वाच्या जिल्हा स्त्याची लांबी	किमि	1382	46473
7)	इतर जिल्हा स्त्याची लांबी	किमि	1906	43005
8)	ग्रामीण स्त्यांची लांबी	किमि	3563	87573

VII

अक्र	बाब	परिमाण	जिल्हा-भंडारा	महाराष्ट्र राज्य
1	2.	3	4	5
सौळा]	<u>एकात्मिक ग्रामीण विकास कार्यक्रम</u>			
	1) वारिदय खेखालील सुटुबे 1997-98 च्या सर्वेक्षणानुसार स्वर्णजयंती ग्रानस्वयंरोजगार योजना	संख्या लाखात	2.29	38.19 (अस्थायी)
	2) स्वयंरोजगाराची संख्या [1999-2000]	संख्या	3438	87994
सतरा]	<u>रोजगार निर्मिती[99-2000]</u>			
	अ) रोजगार हमी योजना	मनुष्य दिवस [लाखात]	35.73	949.39
	ब) जवाहर ग्रामसमृद्धी योजना [99-2000 अखेर]	-----	16.04	341.00
अठरा]	<u>आदिवासी कल्याणकारी योजना</u>			(1997-98)
	आदिवासीकरीता आश्रमशाळा विद्यार्थी	संख्या	43	731
		संख्या	21901	248298
एकोणवीस	<u>मागासवर्गीयांसाठी कल्याणकारी योजना</u>		[99-2000]	[1994-95]
	अ) मागासवर्गीयांसाठी वस्तीगृहे	संख्या	6	192
	ब) वस्तीगृहात राहणारे विद्यार्थी	संख्या	455	12797
वीस]	<u>जिल्हा नियोजन [99-2000]</u>			
	1) वार्षिक योजनेतील मंजूर तरतूद	रुपये कोटीत	36.92	4219.42
	2) अनुशेष भरून काढण्यासाठी तरतूद	रुपये कोटीत	1.34	379.55
एकेवीस]	<u>नागरी पुरवठा [99-2000]</u>			
	1) रास्त भावाची दुकाने	संख्या	1830	46705
	2) पुरविलेला एकुण साठा [एप्रिल 99 ते मार्च 2000]			
	अ) गहू	हजार टन	2687	1067
	ब) तांदूळ	हजार टन	1401	689
	3) शासकिय गोदामे [30.6.00]	संख्या	21	994
	4) साठविण्याची क्षमता[30.6.00]	मेटन	180	584

टिप : 1) उना = उपलब्ध नाही

आधार : - 1) अर्थ व सांख्यिकी संचालनालय, मुंबई
2) जिल्हा सांख्यिकी कार्यालय, भंडारा.